

موسیقی

از اصول پایه آموزش موسیقی
و اجرای صحنه‌ای

آموزش

نا نویسنده و گردآورنده
فرزین طهرانیان

اجرا

سرشناسه: طهرانیان، فرزین، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور: موسیقی از آموزش تا اجرا: اصول پایه آموزش موسیقی و اجرای صحنه‌ای/
نویسنده و گردآورنده فرزین طهرانیان.
مشخصات نشر: تهران: هم آواز، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۱۹۲-۷-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
عنوان دیگر: اصول پایه آموزش موسیقی و اجرای صحنه‌ای.
موضوع: موسیقی - اجرا
موضوع: موسیقی - آموزش
رده‌بندی کنگره: ML۴۵۷:ط۹م۸ ۱۳۹۲
رده‌بندی دیویی: ۷۸۹
شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۴۶۷۴۰

موسیقی از آموزش تا اجرا
(اصول پایه آموزش موسیقی و اجرای صحنه‌ای)
نویسنده و گردآورنده: فرزین طهرانیان

آماده‌سازی و امور فنی پیش از چاپ: فرنوش فصیحی • طرح جلد: فرنوش فصیحی

چاپ سوم: بهار ۱۳۹۶ • شمارگان: ۱۰۰

لیتوگرافی: افست گرافیک • چاپ علوی • صحافی سیمی‌ساز

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۱۹۲-۷-۸ ISBN: 978-600-92192-7-8

نشر هم‌آواز: تهران، خیابان انقلاب، بین بهار و پیچ شمیران، پلاک ۴۰۰

طبقه سوم، شماره ۱۱، کد پستی ۱۱۴۸۸۷۳۸۴۱

تلفن: ۷۷۵۳۲۹۷۳ دورنگار: ۷۷۵۱۳۷۱۵

www.hamaavaz.com info@hamaavaz.com

تکثیر یا تولید مجدد به هر شکلی بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است

فهرست	صفحه
..... پرلود	۷
..... پرلودی بر چاب دوم	۹
..... ۱- تفاوت هنر و دانش	۱۱
..... ۲- نگاهی کلی به تاریخ آموزش	۱۳
..... ۳- مفهوم و تاریخ پداگوژی	۱۵
..... ۴- مکتب آموزشی و روش آموزش	۱۹
..... ۵- آموزش موسیقی در قالب یک سیستم	۲۱
..... ۶- مهارت‌های لازم برای یک هنرجوی موسیقی و تقویت این توانایی‌ها	۲۷
..... ۷- سرعت یادگیری هنرجو، تفاوت سرعت یادگیری	۳۵
..... ۸- هنرجوی بالاستعداد، بی‌استعداد، ژنی، نابغه، خارق‌العاده و نحوه برخورد با آنها	۳۹
..... ۹- رپرتوار، رپرتوار استاندارد و انتخاب رپرتوار برای هنرجو	۴۹
..... ۱۰- تأثیر رپرتوار در موفقیت نوازنده	۵۳
..... ۱۱- تفسیر موسیقی و تربیت نیروی تفسیر موسیقی	۵۵
..... ۱۲- کلاس درس نوازندگی	۶۳
..... ۱۳- استفاده از امکانات کمک آموزشی	۶۵
..... ۱۴- دیدخوانی، نواختن قطعه‌ها از حفظ و نواختن سیکل‌های موسیقایی	۶۷
..... ۱۵- آماده‌کردن هنرجو برای امتحان، کنسرت و مسابقه	۷۱
..... ۱۶- اهمیت، فایده و مضرات مسابقات موسیقی	۷۷
..... ۱۷- مستر کلاس‌ها، فواید و مضرات	۷۹
..... ۱۸- نقش آهنگ‌ساز در آموزش موسیقی، (آثار نوشته شده برای کودکان...)	۸۳
..... ۱۹- اینتال در تکنیک	۸۷
..... ۲۰- ویرتئوز - ویرتئوزیته - اجرای ویرتئوز	۹۱
..... ۲۱- ترس، اضطراب یا هیجان در اجرای صحنه‌ای	۹۹
..... ۲۲- محرمانه	۱۰۳
..... ۲۳- نقد موسیقی	۱۰۵
..... ۲۴- تمرین‌های ورزشی و ذهنی	۱۰۹
..... ۲۵- شو بیزنس	۱۱۱
..... ۲۶- پای کلام استادان	۱۱۵
..... ۲۷- کلام آخر	۱۳۹
..... درباره نویسنده	۱۴۱
..... فهرست منابع	۱۴۳

پرلود

زمانی که صحبت از آموزش در میان است، مهمترین سوال این است که هدف از این آموزش چیست؟ زیرا آموزش بی هدف یا آموزش دیدن بی هدف بی شک عملی موقتی خواهد بود، زیرا هنرجو دیر یا زود به علت مشخص نبودن هدف و نتیجه‌ی کار از ادامه آموزش منصرف خواهد شد.

در آموزش رشته‌های هنری هدف اصلی در واقع یک چیز است: آفرینش یک اثر هنری و در درجه بعد تربیت افراد متخصص برای انجام کارهای هنری که می‌تواند به عنوان یک هدف پایین‌تر مطرح شود.

هر محصول هنری برای آنکه بتواند به عنوان یک اثر هنری مطرح شود باید این سه شرط را دارا باشد: اول: منحصر به فرد باشد (تقلید یا کپی نباشد، در آن خلاقیت و نوآوری وجود داشته باشد) دوم اینکه این محصول امکان تجزیه و تحلیل را داشته باشد و سوم اینکه قابل آموزش دادن باشد.

موسیقی نیز به عنوان یک هنر از این قاعده مستثنی نیست. در زمینه آهنگ‌سازی بی شک خلق یک اثر هنری همواره هدف اصلی و آرزوی آهنگ‌ساز است. اما در اجرای یک اثر از سوی نوازنده، رهبر ارکستر یا کر همیشه سوالی مطرح می‌شود، آیا اجراکننده در حال خلق اثر هنری است یا تنها به کاری هنری اشتغال دارد؟ شکی نیست که کار یک اجراکننده از رهبر کر و ارکستر گرفته تا خواننده و نوازنده چیزی جز بازآفرینی یک اثر موسیقی و در واقع کامل کردن کار آهنگ‌ساز نیست! با نگاهی به اجراهای ماندگار و کنسرت‌هایی که در تاریخ موسیقی جاودان شده‌اند می‌توان به جرأت گفت که یک اجراکننده نیز می‌تواند خالق اثری هنری باشد. با امید رسیدن به یک اثر هنری موسیقایی به نگاشتن این کتاب پرداختم. مطالبی

۸ :: موسیقی از آموزش تا اجرا

که در این کتاب خواهید یافت حاصل شاگردی من نزد استادی بزرگ در زمینه آموزش موسیقی به نام *والری کاراستلوف (Valery Korostelov)* است که در سال آخر دوره کارشناسی ارشد افتخار حضور در کلاس‌های ایشان را داشتم. تنها افسوس که چرا زودتر با چنین اندیشه‌هایی و چنین فردی آشنا نشدم. تمام آموخته‌هایم از این کلاس‌ها را به‌همراه ترجمه‌هایی از چندین کتاب مرتبط در این کتاب گردآورده‌ام که پیش روی شما است.

لازم به ذکر است که هر بخش از کتاب می‌تواند به‌تنهایی در قالب یک کتاب یا مقاله‌ای مجزا بسط و گسترش یابد. حتی می‌تواند به‌عنوان موضوع پایان‌نامه دانشجویان مورد استفاده باشد.

برای هر فصل از کتاب به چندین منبع مراجعه شده و چکیده آن در دسترس شما قرار گرفته است.

سپاس فراوان دارم از هنرمند گرامی مجید سینکی که با دقت و توجه این کتاب را مطالعه کرد و راهنمایی‌های کارسازش را از من دریغ نداشته و به چاپ اثر همت گمارد.

این کتاب پیشکشی است از دوره شش‌ساله تحصیل و تدریس در خارج از ایران به فرزندان سرزمین مادری‌ام.

فرزین طهرانیان

اول فروردین ۱۳۸۹

پرلودی بر چاپ دوم

کمتر از یک سال از چاپ این کتاب می‌گذرد و با کمال خوشحالی دست‌اندرکار چاپ دوم شده‌ایم. استقبال هنرجویان و استادان موسیقی از این کتاب بسیار باعث دلگرمی من و همکارانم در نشر هم‌آواز بوده و با همفکری تمامی دوستان و اقرباد صاحب‌نظر و اندیشه، تغییراتی در کتاب انجام شده است.

از جمله این تغییرات افزودن تمرین‌هایی در پایان هر فصل است که انجام دادن آنها به خواننده کمک خواهد کرد تا در مورد مسایلی که شاید تا امروز از نظر او بی‌معنی بوده بیندیشد و خود را مورد نقد و تحلیل قرار دهد.

به تمامی همکارانی که از این کتاب به‌عنوان کتاب درسی استفاده می‌کنند توصیه می‌کنم تا در انجام تمرینات خواسته شده کوشا باشند و فرصت لازم را برای انجام آنها در کلاس‌ها فراهم کنند.

در اینجا لازم است به‌طور خاص یادآوری کنم، هدف این کتاب آموزش موسیقی به شکل حرفه‌ای است و در جایی که به بررسی سطوح مختلف استعداد و توانایی می‌پردازد منظور هنرجویی است که قصد فراگیری حرفه‌ای موسیقی را دارد تا در آینده به‌عنوان موسیقی‌دان زندگی خود را اداره کند.

بی‌تردید تمامی انسان‌ها اگر استعداد موسیقی نداشته باشند، به موسیقی علاقه دارند و می‌توانند برای یادگیری این هنر والا تلاش‌هایی انجام دهند. این تلاش بسیار زیبا و قابل احترام است؛ اما وجدان حکم می‌کند که معلم موسیقی در مورد کسی که اراده بر حرفه‌ای شدن دارد، سختگیرتر بوده و آینده و خوشبختی هنرجو را به دقت مورد توجه قرار دهد.

افسوس فراوان که در کشور ما جای نقد هنری بسیار خالی است؛ هرچند این

کتاب به سرعت در بازار ایران به فروش رفت و حتی برنده جایزه سوم خانه موسیقی شد هیچ کجا نقدی بر آن نوشته نشد تا بتوانم با تکیه بر آن اصلاحاتی انجام دهم؛ اما استادان و همکاران عزیزم پس از مطالعه کتاب با کلمات محبت‌آمیز و نقد علمی خود کم‌کاری مجلات و وبگاه‌های رنگارنگ موسیقی را جبران کردند. تشکر ویژه از دوستان و همکاران عزیز آرش عباسی، علی جعفری پویان، پیمان ناصح‌پور، رضا طالبی‌زاده، محمد خسروی دانش که با کلمات محبت‌آمیز مشوق من بودند. تشکر ویژه از استاد مهرک صفاییه، استاد اکبر محمدی، استاد نصرالله ناصح‌پور که منتقدانی دقیق بر این اثر بودند. تشکر از استاد کیوان ساکت که علاوه بر مطالعه و نقد دقیق این کتاب امکان معرفی آن را از رسانه ملی میسر کردند. و سپاس فراوان از هنرمند گرامی مجید سینکی که در تمام مراحل شکل‌گیری و آماده‌سازی چاپ دوم بنده را تنها نگذاشتند.

فرزین طهرانیان
تهران شهریور ۱۳۹۲

